

[CONSTANTIJN HUYGENS] (ZUILICHEM)
AAN BÉATRIX DE CUSANCE [BRUSSEL]
30 AUGUSTUS 1657
5554

Samenvatting: Huygens stuurt Béatrix ‘edelstenen’ afkomstig van de oever van de Waal, waaraan Zuilichem grenst. Als zij er meer wil hebben, hoopt hij dat in Den Haag te zullen vernemen, waarnaar hij spoedig terugkeert. Hij spreekt eveneens de hoop uit Béatrix daar eens te ontmoeten.

Bijlage: ‘edelstenen’ uit de Waal.

Door Béatrix beantwoord op 18 september 1657 (5556).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, p. 747: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 5, nr. 5554, pp. 294-295: onvolledig (<quelques nombre de ... plus touché que>), rest samengevat.

— Huysman 2006, II, pp. 40-41: volledig.

— Huysman & Rasch 2009, nr. 39, p.277: volledig (Nederlandse vertaling pp. 139-140).

Plaatsen: Franche-Comté; Den Haag; Spanje; Waal; Zuilichem.

Transcriptie

À Madame la Duchesse de Lorraine.
Zuylichem, 30 Aoust 1657.

Madame,

Jugeant bien que tout ce petit revenu que j’ay au monde ne sçauroit suffire à m’acquitter des obligations que j’ay à Vostre Altesse, je la supplie très-humblement d’aggréer qu’au lieu de beaux deniers comptans, qui me manquent, j’ose luy offrir en partie de payement quelque nombre de pierres précieuses, que me fournit la riche coste de certaine grande rivière, voisine de ceste terre, où il y a tantost 15 jours que moy et mes gens ne resvons qu’à choisir et ramasser ce qui pourroit servir à l’embellissement du cabinet de Vostre Altesse. Elle recevra, s’il luy plaist, ceste petite quantité pour un eschantillon de ce que je suis capable de fournir, et en cas que la matière ou les formes luy en plaisent si bien qu’elle seroit contente de s’accumuler de ces richesses en plus grande abondance, n’aura qu’à commander que des boisseaux entiers luy en soyent envoyez pour en faire trier à son appetit ce qui se trouvera digne de sa garde, par quelques lapidaires assez fidèles et experts pour manier des joyaux de tant d’importance. J’attendray là-dessus, Madame, les ordres que vous daignerez m’envoyer à La Haye, vers où je m’en retourne dans peu de jours, et où je souhaitteray bien encor d’avoir l’honneur de conférer ceste bonne copie d’Anvers aveq ce bel original de Bourgogne, premier qu’on nous l’ameine en Espagne, selon le bruiet qui en court, et du quel il n’y a personne plus touché que,

Madame,

de Vostre Altesse, etc.

Vertaling

Aan mevrouw de hertogin van Lotharingen.
Zuilichem, 30 augustus 1657.

Mevrouw,

Van oordeel zijnde dat heel het kleine inkomen dat ik op de wereld heb, niet toereikend zou kunnen zijn om aan de verplichtingen te voldoen die ik jegens u heb, verzoek ik u nederig het goed op te nemen dat ik u, in

plaats van fraaie klinkende munt, die ik niet heb, als gedeeltelijke betaling een aantal kostbare stenen aanbied, die mij worden geleverd door de rijke oever van zekere grote ¹rivier die aan mijn ²gebied grenst, waar mijn mensen en ik al bijna twee weken slechts eraan denken iets te zoeken en te verzamelen dat ter verfraaiing van uw kabinet zou kunnen dienen. Wilt u alstublieft deze kleine hoeveelheid in ontvangst nemen als een proeve van hetgeen ik in staat ben te leveren. En als het materiaal of de vormen ervan u dermate bevallen dat het u ook zou behagen deze rijkdommen in grotere overvloed te vergaren, dan behoeft u maar te kijken en hele schepels worden u toegezonden, opdat u naar believen kunt uitzoeken wat waard lijkt behouden te worden, in de ogen van enige zeer betrouwbare en deskundige edelsteenbewerkers, die met kleinoden van zo grote waarde weten om te gaan. Ik zal hierover, mevrouw, de opdrachten die u zich wilt verwaardigen mij te zenden in Den Haag afwachten, waarnaar ik over enige dagen terugkeer en waar ik zal wensen nog de eer te hebben de goede ³kopie uit Antwerpen te vergelijken met het fraaie ⁴origineel uit de Franche-Comté, alvorens men het ons ontnemt om het naar Spanje te brengen, zoals het gerucht gaat, en waarover niemand meer ontdaan is dan,

mevrouw,

uw, enz.

-
1. De Waal.
 2. Zuilichem.
 3. Het portret van Béatrix van Justus van Egmond.
 4. Namelijk Béatrix zelf.